

སྐབས་གཉིས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐལ་ལྷན་རིག་གནས་དང་འཆམ་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་
འདུགས་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་གཞུང་དཔྱད་སྤྱོད་ཚོགས་འདུའི་
དཔྱད་ཚུལ་ཕྱོགས་བསྡེགས།

ལུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་།

ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

སྐབས་གཉིས་པའི་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་འཆམ་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་
འཛུགས་སྐྱོན་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་གཞུང་དཔུང་སླེང་ཚོགས་འདུའི་
དཔུང་ཚོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཅུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་སློབ་སླིང་།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

སྐབས་གཉིས་པའི་ཐོད་ཀྱི་ཚྲིལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་འཆམ་མཐུན་ཕྱི་ཚོགས་
འཇུགས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་གཞུང་དཔྱད་སྒྲུབ་ཚོགས་འདུའི་
དཔྱད་ཚུལ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས།

ཅུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོ་
ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་སློབ་སྦྱང་།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

ཤངས་གཉིས་པའི་པོད་གྱི་སྒྲུབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འཆམ་མཐུན་སྒྲིམ་ཆེན་པོ་ལྟགས་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་གཞུང་དབྱེ་སྤྲོད་ཆེན་པོ་འདྲི་དབྱེ་ཆེན་པོ་ལྟགས་པུ་ལྟགས་།

ཆེན་པོ། ལྷོ་བས་རྒྱལ་དཔལ་ལྷན་གྱིས་གཙོ་སྒྲིག་བྱས།
ཆེན་པོ་ལྟགས་འབྲས་པ། གཙོ་དཔལ་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་མ།
མཐུན་ཤོག་མཛེས་རིས་པ། ལང་ལེན་ཆང་།
དཔེ་རྒྱན། ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།
འབྲེམས་སྒྲིལ། ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།
པར་འདེབས། བྱང་བྱང་ཀན་སྤུ་ཞིང་ཆེན་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གཞུང་ལས་ཐེང་པར་ཁང་།
དེབ་ཆུ། རྩ་སྒྲིམ890mm×རྩ་སྒྲིམ1240 1/16
དཔར་ཤོག14
ཡིག་གྲངས། 22
པར་ཐེངས། 2008ལོའི་ཟླ8པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
དཔར་ཐེངས། 2008ལོའི་ཟླ8པར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།
དཔར་གྲངས། 1~1 000
དཔེ་རྒྱགས། ISBN 978—7—5421—1374—0
ཕན་ཡོད། རྫོང་26.00

པར་དབང་འདི་གར་ཡོད་པས་པར་བཤུས་བརྒྱུ་ན་ཁྲིམས་ཆད་ཡོག
(ཤོག་རིས་ཆད་ནོར་སྒྲིག་སྒྱུར་གང་རུང་ཡོད་ཆེ་པར་ཁང་ལ་ཁྲི་གཏུག་བྱ)

图书在版编目 (C I P) 数据

第二届“藏族传统文化与和谐社会建设”学术研讨会
论文集:藏文/孔庆祝主编. —兰州:甘肃民族出版社,
2008. 7

ISBN 978-7-5421-1374-0

I. 第... II. 孔... III. ①藏族-民族文化-学术会议-
文集-藏语②社会主义建设模式-中国-学术会议-文
集-藏语 IV. K281.4-53 D616-53

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 109318 号

书 名:第二届“藏族传统文化与和谐社会建设”学术研讨会论文集

作 者:孔庆祝 主编

责任编辑:交巴李加

封面设计:王林强

出 版:甘肃民族出版社(7300030 兰州市南滨河东路 520 号)

发 行:甘肃民族出版社发行部(730030 兰州市南滨河东路 520 号)

印 刷:甘肃省委办公厅印刷厂

开 本:890 毫米×1240 毫米 1/16 印张:14 插页:2

字 数:220 千

版 次:2008 年 8 月第 1 版 2008 年 8 月第 1 次印刷

印 数:1~1 000

书 号:ISBN 978-7-5421-1374-0

定 价:26.00 元(民文)

甘肃民族出版社图书若有破损、缺页或丢文字现象,可直接与本社联系调换

邮编:730030 地址:兰州市南滨河东路 520 号

电话:0931-8773261(编辑部) 联系人:李青立 E-mail:LiLi295@sohu.com

电话:0931-8773271(发行部) 联系人:葛 慧 E-mail:gsmzgehui3271@tom.com

版权所有 翻印必究

编 印 说 明

在我国现代化建设不断取得新成就,社会主义市场经济体制不断发展的新形势下,党中央作出了构建社会主义和谐社会的重大决策。这一决策的全面实施,对于进一步促进具有中国特色的社会主义物质文明建设和精神文明建设稳步发展,充分体现社会主义制度的优越性,巩固社会主义制度具有十分重大的现实意义和深远的历史意义。在新的历史条件下不断研究和探索民族传统文化,对于弘扬民族精神,推进社会主义和谐社会建设进程意义深远。由西北民族大学与天祝藏族自治县于2007年8月初在天祝举办了全国第二届“藏族传统文化与和谐社会建设”学术研讨会。研讨会以藏族传统文化与和谐社会建设为主题。这次会议得到了天祝县委、县人民政府的高度关心和全力支持。会议收到学术论文40余篇。通过专家审核,现将部分论文编印出版,旨在汇总会议成果,与同仁交流。

编委会

2007年12月16日

- པད་བརྒྱད་ནང་བཞུན་མེད་ཅུ་ནས་དར་ཚུལ་དང་དེའི་ཕྱགས་ཆེན་ལ་དབྱད་པ། ལུ་ཅིན་ཏུ། དཔལ་ལོ་འཛོ། (128)
- རྩ་ཅིན་ཏུ། དཔལ་ལོ་འཛོ། (128)
- ཅུན་ཉོང་གཉིར་ཡིག་དང་སྐམ་ཉགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། རྩ་ཅིན་ཏུ། ལེ་བྱང་། (144)
- དཔལ་རིས་ལུ་ཏུ་ཉོར་རིགས་གྱི་གེ་སར་སྒྱུར་དར་ཚུལ་བརྗོད་པ། སང་གོ་མེན། (149)
- ལུ་མེད་རྩི་མག་མོའི་བྲག་ལྷག་ལས་བྱུང་བའི་མི་ཉག་གི་ཐང་ག་ལ་ཐོག་མར་དབྱད་པ། ལེང་ཅུ་ཉོང་། (157)
- པད་བརྒྱད་ནང་བཞུན་གྱི་ཐེབས་རིས་རྒྱ་ཚལ་ལ་རགས་ཅམ་དབྱད་པ། ཨ་ཏུ་མཐུན་ཆེ་རིང་། (162)
- ཅི་དབྱར་ཏུ་ཆུ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁམས་ལ་སྒྱུར་སྒྱུ་བ་དང་འཆམ་མཐུན་འཕེལ་བྱས་སྐོར་གླེང་པ། ཉོ་མན་ལེང་། (166)
- ཉོ་མན་ལེང་། (166)
- པད་གྱི་ཡིག་རྩིང་དག་གླིག་དང་ཡིག་རྒྱུར་བྱེད་ཚུལ་སྐོར་ལ་ཅུང་ཅམ་དབྱད་པ། སུ་ཅིན་ཏུ། དཔལ་ལོ་འཛོ། (170)
- སུ་ཅིན་ཏུ། དཔལ་ལོ་འཛོ། (170)
- པད་བརྒྱད་ནང་བཞུན་གྱི་རྒྱབས་འཇུག་ལྷན་ལ་དང་ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་རགས་ཅམ་གླེང་པ། དཔལ་རིས་དོན་གྲུབ། (174)
- དཔལ་རིས་དོན་གྲུབ། (174)
- ཏུས་བབ་གསར་པ་དང་བཞུན་ནས་མི་རིགས་སློབ་གསོ་རྒྱུར་ཏུ་སྒྲིལ་དགོས་དོན་གླེང་པ། རྩ་ཅིན་ཏུ། ལེ་བྱང་། (181)
- རྩ་ཅིན་ཏུ། ལེ་བྱང་། (181)
- ཨ་མདོ་ཁ་རྒྱ་ཆོ་རྒྱལ་གི་བྱད་མེད་ཀྱི་མགོ་རྒྱན་ལ་དབྱད་པ། མགོན་པོ་འཛོ། (184)
- མགོན་པོ་འཛོ། (184)
- ཕྱིས་པའི་ཀླན་སྒྱུར་སློབ་གསོ་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་ཆོགས་འཇུགས་སྒྱུན་སྐོར་རགས་ཅམ་གླེང་པ། རྩ་ཅིན་ཏུ། ལེ་བྱང་། (196)
- རྩ་ཅིན་ཏུ། ལེ་བྱང་། (196)
- པད་ཁྲལ་ཁེལས་ཀྱིས་མི་སྣ་འཛོན་ཐང་ཅན་བསྐྱེད་པའི་འགོག་ཆེན་དང་ཐབས་རྒྱས་སྐོར་རགས་ཅམ་གླེང་པ། སྤྱིད་བཟང་གྱིད། (201)
- སྤྱིད་བཟང་གྱིད། (201)
- སངས་བྱུས་ཆོས་ལུགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཏུ་བ་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་ཆོགས་བཤད་པ། ... འགྲུ་ཆང་བད་མ་རྩི་རྩི། (208)
- འགྲུ་ཆང་བད་མ་རྩི་རྩི། (208)

第二届“藏族传统文化与和谐社会建设”

学术研讨会论文集

目 录

历史唯物主义观下的格萨尔王·····	傅千吉(1)
浅谈恩兰·达札路恭记功碑碑文的内容及语言特色·····	万玛航青(7)
论吐蕃王朝时期议事制度的作用·····	道加华旦 隆英强(14)
论藏传佛教因明学的起源·····	更登(21)
关于提高大学生思想水平与思维能力的思考·····	斗拉加(27)
浅谈华锐地区的藏族婚俗·····	乃旦才让(31)
试论吐蕃王朝时期盟誓的作用·····	隆英强 仁乃杰(45)
浅谈藏族的翻译·····	格仓·万玛多杰(55)
浅论凉州藏文古籍的历史文化价值·····	阿柔·吉加本(62)
华锐人文历史探源·····	多识(73)
略论藏传因明的特征及其逻辑意义·····	祁顺来(78)
华锐的历史名人·····	多识(85)
藏族传统文化中的和谐观·····	赵永红(90)
藏民族的健康理念与实践·····	尕藏才旦(99)
宗喀巴大师道次理论与构建和谐社会·····	桑吉加(107)
浅谈区域性多元宗教文化之融合·····	尕藏加(111)
内容美与形式美的完美结合——佛陀形体美新译新释·····	才让草(116)
凉州遗存藏文古籍历史探源·····	更登三木旦(120)
浅谈藏传佛教在凉州的传播及其影响·····	吴生华 李万梅(128)
谈敦煌古藏文文献与《三十颂》和《音势论》·····	多杰东智 雷忠(144)
土族《格萨尔》在天祝地区的流传·····	王国明(149)
武威亥母洞石窟出土西夏唐卡初探·····	梁继红(157)
浅谈藏传佛教壁画艺术·····	阿赛·旦珍才让(162)

关于石洋河源头生态保护及自然和谐发展问题浅论·····	何万良(166)
藏文古籍及其翻译问题刍议 ·····	苏德华 华毛草(170)
试述藏传佛教祈愿礼俗与健康的关系·····	华锐·东智(174)
试论新形势下加快民族教育发展的重要性·····	宁红(181)
安多“卡加六部”藏族女性头饰的民族社会文化涵义及其变迁研究·····	贡保草(184)
幼儿德育教育与和谐社会建设刍议·····	李万兰(196)
浅析藏区企业吸引人才的制约因素及其对策·····	世藏吉(201)
浅谈佛教因果论与构建和谐社会的关系·····	郭登彪(208)

Contents of the 2nd ‘Tibetan Traditional Culture & Building of Harmonious Society’ Seminar Proceedings

Evaluation of King Gesar with Historical Materialism	Fuqianji (1)
Brief Introduction to the Content and Language Characters of Ngan Lan Stag glu Khong’s Inscription on the Meritorious Tablet	Wanma Hangqing(7)
Discussion on the Function of the System of Discussing Official Affairs in Tubo Dynasty	Daojia Huadan & Long Yingqiang (14)
Discussion on the Origin of the Tibetan Buddhism’s System of Hindu Logic	Geng Deng(21)
Reflections on How to Improve College Students’ Ideological Level and Ability to Think	Doulajia (27)
Brief Discussion on Tibetan People’s Marriage Customs in the Huarui Area	Nai dan Cai rang(31)
Brief Discussion on the Function of Pledges in Tubo Dynasty	Long Yingqiang & Rennaijie (45)
About the Translation of Tibetan	Gecang·Wanma Duojie(55)
Brief Discussion on Historical and Cultural Value of Tibetan Ancient Books in the Liangzhou Area	A Rou·Jijiaben(62)
Research on Historical Account of Hua Rui Tibetan—inhabited Area	Duo Shi(73)
Brief Discussion on the Character and Logical Meaning of Tibetan People’s Logic	Qi Shunlai(78)
Famous People of the Past from Hua Rui Tibetan—inhabited Area	Duo Shi (85)
Viewpoint of Harmony in Tibetan People’s Traditional Culture	Zhao Yonghong (90)
Tibetan People’s Health Ideas and Practice	Gazang Caidan(99)
The Relationship between Master Zongkaba’s Moral Theories and Building of Harmonious Society	Sangjijia(107)
Brief Discussion on Regional and Multicultural Harmony of Different Religions	Gazangjia(111)

Attractive Combination of Excellent Content and Sound Form —New Translation and Explanation of Buddha's Physical Beauty	Cairangcao (116)
Historical Origins of Tibetan People's Ancient Books in the Liangzhou Area	Gengdeng Sanmudan(120)
The Dissemination and Influence of Tibetan Buddhism in the Liangzhou Area	Wu Shenghua & Li Wan mei(128)
Discussion on the Relationship between Dunhuang Tibetan Ancient Documents and Rtags vjug & Sum bcu Ba	Duojie Dongzhi & Leizhong (144)
The Widespread Tu Nationality Version of Gesar in the Tianzhu Area	Wang Guoming (149)
A Quest for the Unearthed Western Xia Dynasty Scroll Paintings in Hemu Cave Grottos in the Wuwei Area	Liang Jihong (157)
Brief Discussion on the Mural Art of Tibetan Buddhism	A Sai•Danzhen Cairang(162)
Make Great Efforts to Strengthen Environmental Protection of the Shiyanghe River Basin, Promote Balanced Economic Development in the Huarui Area	He Wanliang (166)
Discussion on the Collation and Translation of Tibetan Ancient Books	Su Dehua & Hamaocao. (170)
Outline the Relationship between Supplication Customs and the Healthiness of Tibetan Buddhism	Huarui•Dongzhi(174)
Discussion on the Importance of Accelerating Development under the New Circumstances	Ning Hong(181)
Social and Cultural Meanings and Change Studies of Kajia Liubu Female Tibetan Peoples' Head- dress in Anduo Area	Gong Baocao(184)
Discussion on Children's Moral Education and the Building of Harmonious Society	Li Wanlan(196)
Brief Analysis on the Limited Factors and Countermeasures When Attracting Talent for Enterprise in Tibet Areas	Shi Zangji(201)
On the Relationship between Buddhism Cause—effect Theory and Harmonious Society	Guo Dengbiao (208)

ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ནས་སྤྱིང་ གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ལ་དཔྱད་པ།

དཔལ་ཆེན་རྒྱལ།

[ནང་དོན་གནད་བསྟུན] གེ་སར་ཞེས་པའི་མིང་དང་སྤྱང་གི་ནང་དོན། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རག་རྒྱུན་སྐྱེས་གཞིར་
བཞུགས་སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ནི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་མི་ལྷ་ཞིག་ཡིན་པ་བཤད་དོ། །

[བརྗེ་ཆད་གཙོ་བོ] ལོ་རྒྱུས། དམངས་ཁྲོད། གེ་སར།

སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ལ་མ་གཞིར་བྱ་དགའ་འདུལ་ནི་ཐོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་ཏུ་སྐྱེན་པའི་གཤམ་པ་འབར་ཞིང་མི་
རབས་ནས་མི་རབས་ལ་བརྒྱུད་པས། ཐོད་རིགས་གན་གཞོན་ཆང་མར་ཆ་རྒྱས་ངེས་ཅན་འདུག ཐོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ།
ཐོད་མ་རེ་རེའི་ཁ་ལ་སྤྱང་རེ་དང་། མ་རེ་རེའི་ཁ་ལ་སྤྱང་རེ་ཞེས་པས་ཀྱང་། ཁོའི་དཔལ་པོའི་མཛད་འཕྲིན་ལ་གཟེངས་སུ་
བསྟོད་པའི་ཆད་བཞུན། དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་མཁས་པའི་ནང་སྤྱིང་གེ་སར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་མིན་ཏུ་
མང་ལ། ཞིབ་འཇུག་གི་ཁ་ཕྱོགས་དང་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་སུའང་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་མོད།
འོན་ཀྱང་སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ནི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཏུ་གནའ་ཞིག་ནས་བྱུང་བའམ་ཡུལ་གང་ཏུ་འབྱུངས་པའི་ཐད་
ཏུ་ད་ཅུང་བཤད་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པར་ཆེག་གཙོད་ཞིག་མེད་ལ། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོར་ཞིབ་འཇུག་
བྱེད་ན། མར་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་འཇུག་རྒྱ་གལ་འགངས་
ཆེན། །དེ་ལས་རྟོག་ཏུ་རང་གིས་རྟོག་སྒྲོར་ལྟར་དཔྱད་པ་བཏང་ན། རང་བཟོས་སྒྲོལ་བ་ཞིན་ཏུ་སྒྲིག་མེད་ཕྱིར། དེ་
ཡང་གེ་སར་གྱི་སྤྱང་དཔེ་སྣ་ཆོགས་དང་། གནའ་རབས་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཐོད་དང་། ད་ཅུང་དམངས་ཁྲོད་ཏུ་དར་
ཆེ་བའི་རག་རྒྱུན་གཏམ་རྒྱུད་བཅས་ལ་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་དཔྱད་པ་བཏང་ན་ནི། ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་མི་ལྷ་ཞིག་
བྱུང་ཡོད་པ་རིགས་པས་གཙོད་བྱུང། རྒྱ་ཆལ་ཆོམ་རིག་གང་དང་གང་ཏུའམ་མི་ལྷ་ཞིག་གཙོ་བོར་བཞེངས་ཏུས་སྤྱི་ཆོགས་
དེའི་མི་ནམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྤྱིད་བཅས་ལ་བརྟེན་ཅི་བསམ་བྱ་བ་སྣ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་
ས། །

གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དེའི་ཐོད་ཏུ་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་དཔལ་པོའི་མི་ལྷ་གང་དང་གང་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ནའང་།
གཙོ་བོ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་ཏུས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་གནས་བབ་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་དགོས་པ་ལས། རང་
རྒྱལ་མེད་པར་སྟོང་བཤད་སྐམ་པོ་བྱེད་པ་དེ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བཞུར་རྒྱ་བཞེན་གས་གར་རྒྱ་ནི། གནས་ལུགས་མི་
མང་འདྲ། །དེ་ཕྱིར་ཐོད་ཁམས་ལ་ནམ་མཁའི་འབྲུག་བཞེན་གཤམ་པའི་སྤྱིང་གེ་སར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཆེའང་། ཐོག་
མར་ཁོང་ཉིད་འབྱུངས་པའི་ཏུས་རབས་དང་། ཡུལ་དང་། ལོ་རྒྱུས་གནས་བབ་བཅས་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལག་
འཛིག་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་ད་གཙོད་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་དོན་དངོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཤེས་བྱུང། འོན་ཀྱང་དམངས་

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་སྤང་དཔེ་དང་རག་རྒྱན་ཟེར་སྒྲིག་གཉིས་གཞིར་བཞག་ཉེ་དབྱང་ན། མེས་རྒྱ་ལུ་རྒྱ་དྲག་པས་གནས་
ཚུལ་གྱི་མཐེལ་ལོན་དཀའ་འོ། །

སྤྱི་ལོ་842ལ་པོད་ཀྱི་བཅན་པོ་གཞུག་མ་ལུ་ཁྱམ་བཅན་བཤོངས་རྗེས། སྤམ་འོད་སྤང་དང་ཡུམ་བཟན་གཉིས་མ་
འཆམས་པར་ཆབ་སྲིད་གས་གཉིས་སུ་དུམ་གཙོད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་ཉི་ལྔ་ལྷག་གི་རིང་ལ་པན་ཚུན་ནང་འཐབ་བྱས་
ཏེ། མཐར་འོད་སྤང་གིས་མངའ་རིས་དབང་དུ་བསྐྱས་ནས་རིམ་བཞིན་སྤྱི་རངས་དང་། འད་ཁྱུང་དང་། མང་ཡུལ་
བཅས་ཆབ་འོག་དུ་བཅུག དེ་ལྟར་བཟན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་ལོ་བདུན་བཅུ་ལྷག་འགོར་བ་ན། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་
རབ་དུ་བྱུང་། བཟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་མགོ་ཚུགས། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་སེལ་བྱར་ཐོར་བའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟན་པ་
དམངས་ཁྱོད་ནས་རིམ་གྱིས་སྤར་གསོ་བྱུང་བ་ནས་བྱུང་བའི་ཆེ་ཆེར་སོང་། དུས་མཚུངས་སུ་བོན་ཆོས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་སུ་
མངོན་ཚུང་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པས། ནང་བཟན་དར་བ་ལ་བཀག་འགོག་བཅོས་པ་དང་། བོན་ཆོས་དང་ནང་
བཟན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགལ་བ་ལྷག་སྒྲོད་དུ་བྱུང་། སྤྱོན་པོ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་བོན་ཆོས་ལ་དད་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལ་
སྤང་བའི་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲིག་ཆོགས་བཅམས་པ་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཞེར་སོགས་སུ་བཀོད་འདུག་པས་མང་པོ་སྤྱོད་གལ་དགོས། མཐུན་
ཚུན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་རམ་འདེགས་མེད་པར་སྤང་དར་མ་གཅིག་ལུས་བཅན་ལུགས་ཀྱིས་སྤོན་འབངས་ནམས་ནང་བཟན་
གྱི་ཆོས་བསྐྱབས་པར་སྤུལ་འཁུལ་བ་ནི་ཆེས་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །དེ་བས་རང་རྒྱང་མ་ཡིན་པར་ཆ་ཚིན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
བཅམ་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟམ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་གི་སར་སྤང་《འབྱུངས་སྒྲོར་》དུ། གསལ་པོ་བཟན་ཡོད་དེ་ཉི་མུ་ལ་ལ་
མོ་ལ་ལེན། བོན་སྤྱོད་པ་གཤེན་རབ་མཆིན། ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྤང་གི་སར་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་སྤྱོད་བཟམས་
པའི་དུས་ལ། སྤང་གི་ས་ཆར་བོན་ཆོས་དར་ཆེ་བ་རྟོགས་བྱུང་། དུས་དེར་བཟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་མགོ་བཅམས་ནས་ཡུན་
རིང་མ་ལོན་པའང་མེས་བྱུང་།

ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྷ་སྤྱོད་མ་ལོ་མེས་འོད་གཉིས་ནས་པོད་ཀྱི་བཟན་པ་ཕྱི་དར་སྤར་གསོ་བ་ལ་བྱུག་རྗེས་
སྤམས་པོ་ཆེ་སྤྱན་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ལོ་པཎ་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས་ནས་བཟན་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བར་
མངོད། འོན་ཀྱང་པོད་ཆེན་པོའི་བཅན་པོ་བཤོངས་རྗེས་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བོད་ནམས་སེལ་བྱར་ཐོར་ཞིང་
ཞིག་རལ་དུ་བྱུར་ཏེ། ནང་བཟན་རིམ་གྱིས་བྱུང་བའདུ་སྤེལ་རྒྱ་ནི་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་དུས་
དེར་བོན་ཆོས་ལ་དད་པ་དང་ནང་བཟན་ལ་དད་པའི་རིས་འཛིན་གྱི་ལྷ་བག་ས་གར་གནས་པས། དུས་སྤང་སྤང་ཞིག་ལ་
མི་མེར་ཆང་མ་བསམ་སྤྱོད་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ནས་ཁ་ཚུགས་གཅིག་དུ་སྤོར་རྒྱ་ཉ་ཅང་བྱེད་དཀའ་བ་རེད།

སྐབས་དེར་པོད་ཀྱི་ནང་ཁྱལ་དུ་དད་འདུན་རིས་སུ་ཆད་དེ། འབངས་མེར་སྤྱོད་ནམས་གཅིག་དུ་འདུམ་ཐབས་བྲལ་
བས། ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་དམག་དོན་བཅས་ཉམས་སྤང་པའི་སྤྱགས་དང་བསྐྱན། མཐའ་འཁོར་གྱི་
རྒྱལ་པན་དག་གིས་སྒྲིལ་བ་བཅམས་ཏེ། འབངས་མེར་འཆོ་བ་ཐར་ལས་ལྷལ་འབྱུར་གྱིས་རྗེ་ལྷག་དུ་སོང་། སྐབས་
འདིར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་སྒྲིལ་བ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་འདོད་དེ། མི་མེར་ཆེ་ཆུང་ཆང་མའི་མེམས་སུ་བཟན་པ་ཕྱི་དར་
ལ་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་རང་འཆོ་བ་རོལ་རྒྱ་དང་ཡུལ་སོ་སོའི་འབྲུག་ཚོད་ཞི་བདེ་ཡོང་དགོས་པའི་རེ་འདོད་བཅིངས་
བར་བརྟེན། སྤང་གི་སར་རྒྱལ་པོ་སྤང་ཡུལ་ལ་བྱུང་བ་སྤྱམ། དེ་ཡང་《ལྷ་སྤང་གཤམ་ཅེ་དབྱུ་སྒྲོར་》དུ་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་ཀྱིས་ལྷ་བྱ་གི་སར་ལ་བྱུང་སྤྱོད་གསོད་པའི་ཤན་པ། ཕྱི་རྩོམ་འདྲིན་པའི་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ་མི་ཡུལ་ལ་ཐེབས་དགོས་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་སྒྲོལ་ལ་དཔགས་ན། འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཟུང་སྟེ། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་
རང་མདངས་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཙོམ་རིག་སྒྲུ་ཙལ་གྱི་བྱང་ཚུལ་གཞུང་ལུགས་ཐོག་བཤད་ན། འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་
ནི་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་མེད་པར་འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ཀྱི་འབྲི་སྒྲངས་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་ཟེར་བ་
འདི་མར་ཁོ་མོའི་དགོངས་པའི་ཁྲོད་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉ་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ཅོ། །

གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟེང་དངོས་སུ་བྱོན་པའི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། གནམ་ནས་ཕེབས་པ་དང་
གང་ཞིག་གི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་དང་འགལ་འདུག་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་
དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཉ་ཚུལ་གི་ཆད་ཏུ་བལྟས་ན་སྟོན་མི་མང་ངོ་། །རྒྱ་མཚན་ནི། ཏུས་དེར་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲིའི་གོ་རྟོགས་
དམའ་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་མང་གཞི་ཞན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཏ་ཅང་རྗེས་ལུས་ཡིན་པས་སོ། །དེར་སང་ར་ཆོས་
གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱང་དཔེ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ནི་དབྱུང་གཙང་གི་
བྱང་སྤྱོད་སྤྱི་མིང་དཀར་པོ་མ་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ། ཡབ་མེས་སྟོན་དང་ཡུམ་འགོག་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁྲུངས་པ་གསལ།
དེ་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་《འཁྲུངས་སྐྱེར》ཏུ།^⑥ ས་སྤྱད་སོ་ཡག་གི་ཁ་མདོ་རེད། །རྒྱ་གཉིས་འབབ་སྤྱི་མིང་སྤྱང་གསལ། །
ཐག་གཉིས་མདའ་སྟོན་གཤེབ་འདྲ་ཡོད། །སྤང་གཉིས་བལ་སྟན་བཏིང་འདྲ་ཡིན། །ཐག་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་ཙ་བ་ཡིན། །ཞེས་
ད་ལྟའི་ཕྱི་དགོ་ཡ་ལྷག་གི་སྤྱད་སོ་ཡག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཁོང་སྤྱི་མ་ཐག་ཏུ་ཏ་ལམ་ལོ་ན་གསུམ་ཏུ་སོན་པའི་
བྱིས་པ་དང་འདྲ་བས་ཆང་མས་བྱིས་པ་བྱུང་པར་བཞག་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེས་ཡ་ཁྲུ་ཁྲོ་སྤྱང་གིས་བསམ་ངན་ལག་ཏུ་བལྟར་
ཏེ། ཁོང་དབྱང་ལོ་དབྱུ་ཡི་ཐོག་ཏུ་མར་སྤིང་དཀར་པོ་མ་ཁོག་ས་ཆར་རྒྱང་ལུང་ལ་བཏང་། དེ་བཞིན་སྐབས་དེའི་གནས་
ཚུལ་དང་། ཁོང་གི་མཚན་དང་། དབྱང་ལོ་དང་། གནས་སྤོས་པའི་ས་ཆ་བཅས་ལ་དབྱུང་པ་བཏང་ན། ཅིང་ཁའི་
རྒྱལ་པོ་རྒྱ་སྐལ་ལོ་ཡིན་པ་རྟོགས་སྟབས།

རྒྱ་སྐལ་ལོ་ཟེར་བ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཏུ་འབོད་པ་ནི། (997—1065)རྒྱ་ནག་གི་སྤང་རྒྱལ་རབས་ཏུས་ཏུ་བྱང་སྤྱོད་སྤྱི་
ཀྱི་ཐོད་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་ལ། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》ནང་ཏུ།^⑦ འོད་སྤང་གི་སྐས་རྗེ་དཔའ་འཁོར་
བཅན་གྱི་ཆེན་མའི་སྐས་སྤྱི་དེ་ནི་མ་མགོན་ལ་སྐས་གསུམ་འཁྲུངས་ཏེ། སྐས་ཆེ་བ་དཔལ་གྱི་མགོན་གྱིས་མང་ཡུལ་བཟུང་
ཟེར་ལ། དེ་ནི་ད་རྒྱ་སྐལ་ལོ་མང་ཡུལ་(磨榆)ལས་ཡོང་ཟེར་བས། བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པ་ཐེ་ཆོས་
ཟེམ་དགོས། དེ་ལྟར་རྒྱ་སྐལ་ལོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་། གནས་ཡུལ་སྤོས་པའི་ལོ་ཚིགས་སོགས་སྤྱིང་གེ་སར་དང་གཅིག་
མཐུན་ཏུ་སྤྱང་། གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ལོ་ན་པ་ཏུས་མཚན་ལ་རྒྱ་ཟེར། རྗེས་སུ་གནས་སྤོས་ནས་ཡུན་རིང་འགོར་བའི་ཏུས་
སུ། མཐའ་སྐྱར་གྱི་རྒྱལ་སྤང་དང་ཐེངས་མང་གཡུལ་གཤམས་པ་བརྒྱད། རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཉོ་བས་ཆེར་འཕེལ།
ཁོང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་སྟན་གསལ་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱི་མིང་ལྟར་བྱུང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱང་ཏུས་བཏགས་པའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་མཚན་
ལས། ཏུ་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་སྐས་སུ་སྤྱར་ནས། རྒྱ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྐས་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས།

《རྒྱ་སྐལ་ལོ་》(《口口口口——宋代藏族政权》)ནང་ཏུ།^⑧ རྒྱ་སྐལ་ལོ་དབྱང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་ཏུ་དཔལ་ལྷ་གཡང་ཁང་
(何即业贤)གིས་བྱང་སྤྱོད་སྤྱི་མ་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་ཏེ། ཤར་སྤྱོད་སྤྱི་མ་ཆུ་(甘肃临夏近内)སྤྱོད་སྤྱི་མ་ཕེབས་
ཟེར་ལ། དེ་བྱོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱང་ལོ་ནི་གེ་སར་མ་ཡུལ་ནས་མ་ཁོག་ཏུ་བསྐྱད་པའི་ཏུས་ཀྱི་དབྱང་གངས་དང་ན་རྒྱར་
གནས། 《འཁྲུངས་སྐྱེར》ནང་ཏུ་ཁོང་སྤྱི་མ་ཐག་ལོ་ཆད་གསུམ་ལོན་པ་དང་མཚུངས་ཟེར། འགོག་བཟའ་ལ་བྱ་སྤྱི་མ་ནས་

མོ་གསུམ་པོར་ལ་མོ་ག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་མི་སྤུ་ལ་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཡ་མེ་ཁོ་བྱང་དང་བྱ་བ་མཐའ་ལྷ་དཀར་གཉིས་ནས་སྐྱེ་
དོག་གིས་རན་བྱེད་པར་དོགས་པ་རེད། རྗེས་སུ་ཆང་མའི་མངོན་པར་མཐོང་དུས་གེ་སར་དགུང་ལོ་གསུམ་ལོན་འདུག་པ་
ཙམ་མེད་པེད། དེ་ན་ལོ་གསུམ་ཉིང་ལོ་དགུ་བསྐྱེད་པ་ན་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པས། གེ་སར་གྲིང་དཀར་པོ་ཟླ་ལྷལ་ནས་
མར་ཟ་ཁོག་ཏུ་ཕྱོད་དུས་དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ལོན་འདུག དེ《བྱབ་བྱང་མི་རིགས་སྒྲོབ་ལྷ་ཆེན་མའི་རིག་གཞུང་དུས་དེབ》
1985ལོའི་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་ངོས་155 ཉིད། རྗེ་སུ་ལ་ཉེས་མེད་ཉེས་ཆད་བཅད། གྲིང་དཀར་གྲལ་ནས་ལོ་དགུར་
བསྐྱེད།^① ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་ན། གེ་སར་གྲིང་དཀར་པོ་ཟླ་ལྷལ་ནས་མར་ཟ་ཁོག་ཏུ་ཡོང་དུས་སུ། ཁོང་ཆང་དགུང་ལོ་
བཅུ་གཉིས་ཡིན་པ་གསལ། དེ་རྗེས་ལོ་(口口口口)བྱང་ཕྱོགས་(磨榆)མང་ལྷལ་ནས་མར་ཁ་རྒྱུར་ཡོང་བའི་དགུང་ལོ་
དང་གཅིག་འདྲར་ཕྱར་རོ། །གཞན་འབྲུངས་སའི་ལྷལ་མིང་ཡང་གཅིག་པ། མང་ལྷལ་ལ་རྒྱ་ལྷལ་ཟེར་རོ། །

ད་ཀྱང་ཁྱིའ་གེ་སར་ཀྱལ་པོ་ལ་མཆན་པར་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། མྱ་ལྷ། དོན་ལྷ་པ་དགའ་པོ། རྩ་ལྷ། སེང་ཆེན་
 རྩ་ལྷ། གེ་སར་མོག་པ་ཡོད་པ་ལས། གེ་སར་མེར་བཞི་བོད་ཤད་ཀྱང་རྩ་རྩ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྩ་ཤད་ལ་ལྷུང་
 ཆགས་ཏེ་མོག་པ་པེད་སེམས། དེ་བཞིན་པོད་ཤད་ཀྱི་རྩ་རྩ་ཞེས་པ་ཞི། རྩ་ཤད་ཀྱང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་
 བར་ལྷུང་། རྩ་ལྷུང་ཡིག་འབྲུག་ལ་ལྷུང་ལྷུང་པ་གཞིས་ཀྱིས་ལྷུང་ལྷུང་ཡོད་དེ། “གེ”དང་“རྩ”ཞེས་ཀྱུ་གང་ཀྱང་བཟུགས་
 ཆོག གས་ནས་སར་ཀྱང་འབྲུང་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་འདོད། ད་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ལྷུང་ལ་རྩ་སར་པོ་ཀྱང་འབྱོར་པ་ཡང་།
 རྩ་ནག་གི་གནའ་ཤད་ལ་གེ་སར་པོ་ཀྱང་འདོན་པ། རྩ་ལྷུང་ལྷུང་གི་ཀྱང་འདོན་ནས་མོན་ལ། སར་དང་(ལྷུང་)ལྷུང་
 ལས་འདོན་ཚུལ་འདྲ་ཞིང་། ཡིག་འབྲུག་(ལྷུང་)ཞེས་པའི་ལྷུང་པོད་ཤད་ཀྱི་རྩ་ལ་པོ་ཞེས་པའི་ལྷུང་ལས་ལྷུང་། ཅིའི་ལྷུང་ཞེ་
 བ། ཡིག་འབྲུག་རྩ་ལ་ཞེས་པའི་རྩ་ལ་ལྷུང་གི་ལ་ཡིག་ཞིང་ཀྱང་བདག་ལྷུང་པོ་ཡིག་དབྱངས་ན་རྩ་ཡར་ལྷུང་དེ་མོན། (ལྷུང་
 པཞིན་ཀྱང་པོད་ཤད་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྩ་རྩ་ལ་པོ་ལོག་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ)དེ་ལྷུང་རྩ་ཤད་ཀྱང་(ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་)མེར་བ་ནི། པོད་
 ཤད་ཀྱི་རྩ་རྩ་ལ་པོ་ལས་ལྷུང་ལྷུང་བ་པེད། རྩ་ནག་དང་ལྷུང་མཐའ་འབྲེས་ནས་རྩ་པོད་པོད་ཀྱི་ཁ་ཤད་ཀྱང་གེ་སར་
 པཞིན་ཀྱང་འདོན་ལ། ལྷུང་པལ་ཀྱང་ལྷུང་དཔེ་དང་པོད་དཔེ་ལས་ཀྱི་ཁ་ཤད་ཀྱང་སེང་ཆེན་རྩ་ལྷུང་པོད་པོད་པ་ལྷུང་སེང་
 ལས། གེ་སར་ཀྱང་འདོན་པ་གས་ཀྱང་།

གི་སར་མང་ཡུལ་ནས་མཁའི་གཏུ་ཡོང་ཏུ་ས་སྟུ། མཁའི་གཏུ་ཡོང་ན་མས་ཁ་ཐོར་ཏུ་གནས་ལ། རྩེ་བ་དང་ཚོ་བའི་
བར་ས་ཚོད་རྩེ་ཚོད་ཀྱི་འབྲུག་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བརྟེན། བོད་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་ནད་ཡམས་དང་མཉམ་གཏོག་གནས་སྟེ་
རྩུང་། རྒྱལ་ཁྲུ་དེར་ཆང་མའི་སེམས་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བྱང་ན་ཅི་མ་ཏུང་རྩམ་པའི་རྟོག་པ་གཟིགས་ཅན་བཞིན་འབྲུང་ས།
དེ་བས་བྱང་རྟོགས་ནས་ཕྱོད་པའི་བཅན་པོའི་གཏུང་རྒྱད་གི་སར་འཕྱོར་བ་ཤེས་ནས། དེ་ཉིད་འབངས་སློབ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བསམ་གཅིག་སློབ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བཀུར། དེར་བརྟེན་གི་སར་རྒྱལ་པོས་རྩེ་བ་དང་སྟེ། མདོ་དབྱས་
ཁམས་གསུམ་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས། ཟུང་ལོ་ཀྱི་སྒོ་བ་ལ་ཡུལ་ལ་བཀུར་དོ། །

སྐབས་དེར་བོད་ལ་དབྱེ་པ་ཚུགས་པ་ཞེ་མཆམས་བརྒྱད་ན་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཆན་ནི་བོད་བཅན་པོའི་ཕྱི་ལ་ས་
མཆམས་འཇགས་ཤིང་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་བར་གནས་ལ། གཡུལ་རྫོང་གྱི་ལས་པ་ཚོ་ན་ས་ཆེས་ཉུང་ངོ། །འོན་ཀྱང་བཅན་པོ་
སྤང་དར་མ་བརྒྱུད་ས་ཆེས་ཆོད་སྤལ་ལྷན་ཆོད། ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་དམས་སྤྱུ་རྒྱུར། མི་སེར་གྱི་འཆོ་བ་
དཀའ་ཆོགས་སྤྱུ་རྒྱུང་བ། དེས་མཐའ་འཁོར་གྱི་མི་རིགས་གཞན་པའི་ཟ་འདོད་ཀྱི་ལག་པ་བོད་ལ་བསྐྱིད་ནས་ཆོལ་བར་

བྱས། ཤར་ན་སྤང་རྒྱལ་རབས་དང་། བྱང་ཕྱོགས་རྟོར་དང་མི་ཉག ལྷ་ཕྱོགས་སུ་མཐོན་དང་འཇང་། ལུ་བྱོགས་སུ་
ལྷག་གཟིག་བཅས་ཡོད་ལ། ཤར་དུ་སྤང་རྒྱལ་རབས་དང་འཐབ་ཚྭ་བྱས་པ་《口角口——罗宋代藏族政权》ནང་དུ་
གསལ་ཤོར་བཞེད་ཡོད་དེ། བྱང་མི་ཉག་དང་འཐབ་ཚྭ་བྱས་པ་《ལྷ་ཁྱིང་གཤམ་ཅེ་དག་སྐོར་》^① ནང་དུ་མི་ཉག་ཤེད་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆན་གྱིས། ལྷོ་བས་ཆེན་ཁྱིང་གི་འགན་ཡུལ་ཡོད་། རོང་ལུ་མ་ཡིས་རྒྱལ་མཆན་ཁོ། ས་ལ་བསྐབས་ནས་མི་
ཉག་བྱངས། ཞེས་ཟེར་བ་ཡོད་པས་མཆོན། ད་དུང་《ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་》^② ཀྱི་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་
རབས་ནང་དུ་ཁྱིང་གེ་སར་ཁྱང་ཉ་ལྟེ་དུ་འོང་བར་གྲགས་སེ་ཞེས་བཞེད་ཡོད། མི་ཉག་དང་ཁྱིང་གཏེར་བར་ལ་འབྲེལ་བ་
བྱུང་དུས་ཁྱིང་རྗེ་གེ་སར་ཡོད། གཞན་ལྷག་གཟིག་དང་། མཐོན་དང་། འཇང་དང་། བདུད་དང་། རྟོར་བཅས་
རྒྱལ་ཐན་བར་ལ་འབྲུག་པ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཐོད་རིགས་དམངས་ཁྲོད་དུ་རྒྱན་འབྲམས་སུ་གྲགས་འདུག་པས་གཅིག་
གཅིག་འདྲེན་པའི་དགོས་པ་ཆུང་ངོ། །དེ་དག་སྤང་དཔེ་དུ་དཔར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་ཆར་བཞེད་འདུག་པ་
ད་ལྟ་མ་མཐོང་ངོ། །དུས་དེར་ཐོད་ཁམས་གཅིག་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུན་པ་སྤྱོད་བ་མ་ཟད། ལོ་
རྒྱུས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རི་བཞིན་བཞེད་པ་ཉ་ཅང་ཉུང་ལ། ལྷག་པར་དུ་འབྲུག་ཚོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
གཏན་ནས་བྲིས་མེད་དོ། །

དམངས་ཁྲོད་དུ་དར་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་དེ། མདོ་སྤང་ཤར་རྟོའི་མཐའ་མཆོམས་སུ་རྒྱ་དང་ཉི་
བའི་ཐོད་ཀྱི་ས་ཆར་ཐོད་ཡིག་དར་མེད་དུང་། གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ཆང་མར་ཆ་ཡོད་རྒྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་ཆ་དེ་
དག་དུ་ས་མིང་འགར་གེ་སར་གྱིས་བྱུང་ཉག་སུ་ལྷན་སའི་ཤུལ་རྗེས་སྤང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཀན་སུ་ཁྱེ་ཁྱིང་ཆེན་
ཀན་རྩ་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་འབྲུག་རྒྱུ་ཆོང་གི་ཤ་པ་དང་སྤྱོད་པ་(汉班、巴藏之乡)གཏེར་ཀྱི་ས་མིང་། ལྷ་མོའི་
དུས་དེར་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ས་དེར་མེབས་ནས་ཤ་ཆོས་པ་ལ་ཤ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས། ཕྱི་མ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ས་དེར་སྤྱ་
གུར་བརྒྱབ་པས་མིང་ཐོགས། (ས་ཆ་དེའི་ཐོད་སྤང་དུ་སྤྱ་ལ་སྤྱ་ཞེས་པའི་འདོན་སྤྱོད་འདུག་གོ)དེ་བཞིན་དུ་ཉི་འཁོར་གྱི་
དམངས་ཁྲོད་དུ་འང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་མང་པོ་འདུག དེར་བཞེན་གོང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ནི་རྟོག་
བཟོ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཆལ་སྤང་བཟུན་ཁོ་ན་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ལོ་རྒྱུས་ལྟར་མདོན་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་སུ་ལོ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་
བྱེད། །ཁོང་གིས་སྤྱོད་མས་དམག་གི་ཁ་ལོ་སྤྱང་ཉི་མར་སྤང་རྒྱལ་རབས་དང་གཡུལ་གཤམས་པ་ལོ་རྒྱུས་སུ་བཟུན་ཡོད་ལ།
དེས་ན་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཅན་པོའི་དུས་སུ་བྱུང་བའམ། སྤང་རྒྱལ་རབས་རྗེས་ནས་བྱུང་བ་མ་
ཟེར་ན། ཆད་བྱུང་གྱི་ཁྱངས་གཏུགས་ས་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་མོད། གལ་ཏེ་ཐོད་བཅན་པོའི་དུས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན།
ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེར་དུ་འགོད་དེས་ལ། དེས་མི་ཆད་དུ་རྟོར་གཏེར་ཡིག་བཅན་པོའི་གདུང་རབས་ནང་གསལ་ཤོར་
བྲིས་ཡོད་དགོས། དེ་མིན་སྤང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ས་སྤྱ་གདུང་རབས་ཐོགས་སུ་བྲིས་ཡོད་དགོས།
སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟེགས་བཅས་གང་དུ་འང་བཞེད་མེད་པ་ཆང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་ཁྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་དུས་ནི་སྤང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རེད། རྒྱ་མཆན་ནི་སྐབས་
དེར་ཐོད་གང་ས་སྤྱོད་ས་སུ་བྱུང་ཐོར་ནས་འབངས་མི་ཀྱན་ལ་སྤྱ་གེ་དང་ནད་ཡམས་ཀྱིས་གཅོས་པའི་ཆེ། རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱིང་
གེ་སར་རྒྱལ་པོས་འགོ་འཛིན་བྱས་ནས། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུན་པ་སྤྱོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་
མཐའ་འཁོར་དུ་ལངས་པའི་འབྲུག་པ་མགོ་མནན་དེ་ཆབ་འོག་དུ་བཏུལ། མི་དམངས་ལ་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་བ་སྤྱ་ན་མེད་པ་